

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

**ALTIN HESAPLARINDAN TÜRK LİRASI
MEVDUAT VE KATILMA HESAPLARINA
DÖNÜŞÜMÜN DESTEKLENMESİ
HAKKINDA TEBLİĞE İLİŞKİN
UYGULAMA TALİMATI**

HAZİNE VE KURUMSAL OPERASYONLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

22 Temmuz 2024

Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğe İlişkin Uygulama Talimatı

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) (Değişik: 11/1/2022) Bu Uygulama Talimatının amacı, yurt içi yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin altın cinsinden mevduat ve katılım fonu hesaplarının Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüşmesi halinde mevduat ve katılım fonu sahiplerine sağlanacak desteğe ilişkin usul ve esasları düzenleyen 2021/16 sayılı Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğe ilişkin uygulama ayrıntılarını göstermektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Uygulama Talimatı, 2021/16 sayılı Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Uygulama Talimatında geçen;

a) Altın hesapları: Mevduat ve katılım bankalarınca açılan altın depo hesapları ile altın cinsinden katılım fonu hesaplarını,

b) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan mevduat ve katılım bankalarını,

c) BİST: Borsa İstanbul A.Ş.'yi,

ç) Dönüşüm fiyatı: **(Değişik: 31/12/2021)** Merkez Bankası tarafından saat 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00 ve 15:00'de ilan edilen ve altın hesaplarında bulunan altının Türk lirasına çevrildiği saat itibarıyla en son açıklanmış olan 995/1000 veya 1000/1000 saflıktaki gram altının Türk lirası karşılığı alış fiyatını,

d) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

e) Standart altın: En az 995/1000 saflıkta olan, hem Londra Altın Piyasasınca (London Bullion Market Association-LBMA) hem de BİST nezdindeki Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasınca birlikte tanınan rafinerilerden birinin amblemini ya da damgasını ve seri numarasını taşıyan, bu piyasalarda standart altın olarak işlem gören en az 1 kg ağırlığındaki külçe altınları,

f) Vade sonu fiyatı: Türk lirası mevduat veya katılma hesabının vadesinde saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen 995/1000 veya 1000/1000 saflıktaki gram altının Türk lirası karşılığı alış fiyatını,

g) Yurt içi yerleşik gerçek kişi: Yurt dışında işçi, serbest meslek müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek kişileri,

ğ) Yurt içi yerleşik tüzel kişi: **(Değişik: 11/1/2022)** Bankalar ve Merkez Bankasınca belirlenen diğer mali kuruluşlar hariç olmak üzere Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan tüzel kişileri,

ifade eder.

Altın hesaplarının vadeli Türk lirası mevduat veya katılma hesaplarına dönüşümü

MADDE 4- (1) (Değişik: 11/1/2022-31/1/2022-23/3/2022-21/8/2023-18/9/2023-1/12/2023-5/2/2024-8/4/2024) Yurt içi yerleşik gerçek kişilerin 31/3/2024, yurt içi yerleşik tüzel kişilerin ise 31/12/2021 tarihi itibarıyla bankalarda mevcut olan altın hesabı, hesap sahibinin talep etmesi halinde dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilir.

(2) **(Değişik: 31/1/2022-23/3/2022-21/8/2023)** Belirtilen tarihlerde mevcut olan altın hesaplarını başka bir bankaya transfer eden gerçek ve tüzel kişilerin talep etmesi halinde altın hesabı bakiyeleri dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilir.

(3) **(Değişik: 3/4/2023-1/12/2023-31/1/2024-22/7/2024)** Banka tarafından yurt içi yerleşik gerçek kişiler ve yurt içi yerleşik tüzel kişiler için 3 ay, 6 ay (en fazla 180 gün) veya 1 yıl vadeli Türk lirası mevduat veya katılma hesabı açılır. Mevduat bankaları Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının %70'inden düşük olmamak kaydıyla faiz oranını belirleyebilir. Ancak, banka tarafından belirlenen faiz oranının Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranından düşük olması durumunda vade sonunda ödenecek fiyat farkı tutarı, Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı esas alınarak hesaplanır.

(4) **(Değişik: 31/1/2022-13/7/2022)** Sisteme katılmak isteyen bankalar nezdinde Merkez Bankası adına altın hesabı açılır ve bankanın topladığı taleplere ilişkin olarak satın aldığı (995/1000 ve 1000/1000 saflıktaki) altınların 1000/1000 saflıktaki gram karşılığı bu hesaba aktarılarak aynı iş gününde saat 17:00'ye (yarım iş günlerinde saat 13:30'a) kadar Merkez Bankasına bildirilir. Belirtilen saatlerden sonra yapılan bildirimlere ait işlemler bir sonraki iş günü gerçekleştirilir.

(5) **(Değişik: 31/1/2022-13/7/2022)** Bankalar, mobil veya internet bankacılığı aracılığıyla altın hesaplarından iş günlerinde saat 17:00'den (yarım iş günlerinde saat 13:30'dan) sonra ve tatil günlerinde son iş gününde Merkez Bankasınca en son ilan edilen altın alış fiyatı kullanılmak suretiyle dönüşüm yapabilir. Dönüşüm işlemini iş günlerinde saat 17:00'den (yarım iş günlerinde saat 13:30'dan) sonra veya tatil günlerinde yapan gerçek veya tüzel kişilerin gerçekleştirdiği işlemler, bankalar tarafından Merkez Bankasına bir sonraki iş günü saat 17:00'ye (yarım iş gününde saat 13:30'a) kadar yapılacak bildirimlere dahil edilir.

(6) Merkez Bankası hesabına aktarılan altınlara ilişkin dekontlar ile dönüşümü yapılan tutarlara ait bilgiler Ek-1'de yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına aynı gün elektronik ortamda bildirilir.

(7) Banka tarafından Merkez Bankasının hesabına aktarılan altınlar, Merkez Bankasınca 1000/1000 saflıktaki dönüşüm fiyatı üzerinden satın alınır.

(8) **(Değişik: 13/7/2022)** Altın alış işlemleri karşılığı Türk lirası tutarları Merkez Bankasınca bankanın EFT merkezine masrafsız olarak gönderilir. İş günlerinde saat 17:30'a (yarım iş günlerinde saat 13:30'a) kadar sonuçlandırılmayan işlemler için ise Türk lirası tutarlar bankanın Merkez Bankası nezdindeki zorunlu karşılık hesabına aktarılır.

(9) **(Değişik: 31/12/2021)** Merkez Bankasının banka nezdindeki altın hesabında biriken altınlardan standart altına tamamlananlar bir sonraki iş günü banka tarafından Merkez Bankasına bildirim yapılarak Merkez Bankasının BİST nezdindeki altın hesabına aktarılır.

Aktarımı yapılan altınlara ilişkin bilgiler Ek-2’de yer alan bildirim formuna uygun olarak aynı gün Merkez Bankasına elektronik ortamda bildirilir.

Vade sonu işlemleri

MADDE 5 – (1) Vade sonunda hesap sahibinin altın bazında anaparasını her koşulda koruması esastır. Katılım hesaplarında katılım bankacılığı esasları geçerlidir.

(2) Vade sonu fiyatının dönüşüm fiyatından düşük olması durumunda banka tarafından hesap sahibine anapara + faiz/kâr payı ödenir.

(3) (**Değişik: 1/12/2023**) Vade sonu fiyatının dönüşüm fiyatından yüksek olması durumunda;

a) Faiz/kâr payı tutarı > fiyat farkı ise banka tarafından hesap sahibine anapara + faiz ve katılma hesabı sahibine katılma hesabı bakiyesi ödenir.

b) Faiz/kâr payı oranı < Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı olması durumunda;

1) Faiz/kâr payı tutarı < fiyat farkı < Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı üzerinden hesaplanan tutar ise banka tarafından hesap sahibine anapara + faiz/kâr payı + “fiyat farkı- faiz/ kâr payı” tutarı ödenir, ancak Merkez Bankasınca bankaya ödeme yapılmaz.

2) Faiz/kâr payı tutarı < Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı üzerinden hesaplanan tutar < fiyat farkı ise banka tarafından hesap sahibine anapara + faiz/kâr payı + “fiyat farkı - faiz/ kâr payı” tutarı ödenir. Merkez Bankasınca bankaya “fiyat farkı – Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı üzerinden hesaplanan tutar” ödenir.

c) Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı $\leq$ faiz/kâr payı oranı olması durumunda;

Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı üzerinden hesaplanan tutar < faiz/ kâr payı tutarı < fiyat farkı ise banka tarafından hesap sahibine anapara + faiz/kâr payı + “fiyat farkı – faiz/kâr payı” tutarı ödenir, Merkez Bankasınca bankaya “fiyat farkı – faiz/kâr payı” tutarı ödenir.

d) Katılma hesabı getirisi, Merkez Bankasının katılım bankalarıyla açık piyasa işlemleri kapsamında yaptığı bir hafta vadeli geri satım vaadi ile alım işlemlerinde oluşan maliyetten düşük olması halinde aradaki farkı katılım bankacılığı esasları çerçevesinde katılım bankası karşılayabilir, karşılanmayan kısım için Merkez Bankasınca ödeme yapılmaz.

(4) (**Değişik: 1/12/2023**) Banka vade sonunda, hesap sahibine tahakkuk eden faiz/kâr payını Merkez Bankasına Ek-3’de yer alan bildirim formuna uygun şekilde bildirir. Banka kayıtları ile Merkez Bankası kayıtlarının mutabakatı sonrasında bu maddenin üçüncü fıkrası kapsamında Merkez Bankasınca karşılanacak tutarlar aynı gün ilgili bankanın hesabına aktarılır.

(5) (**Değişik: 13/7/2022**) İş günleri dışında vadeden önce çekim yapılamaz. Vadeden önce çekim yapılması durumunda;

a) **(Değişik: 31/1/2022-13/7/2022)** Çekim yapılan tarihte saat 11:00'de Merkez Bankasınca ilan edilen 995/1000 veya 1000/1000 saflıktaki gram altının Türk lirası karşılığı alış fiyatının dönüşüm fiyatından yüksek olması durumunda Merkez Bankasınca fiyat farkına ilişkin ödeme yapılmaz.

b) **(Değişik: 31/1/2022-13/7/2022)** Çekim yapılan tarihte saat 11:00'de Merkez Bankasınca ilan edilen 995/1000 veya 1000/1000 saflıktaki gram altının Türk lirası karşılığı alış fiyatının dönüşüm fiyatından düşük olması durumunda hesabın vadeden önce kapatıldığı tarihte saat 11:00'de Merkez Bankasınca ilan edilen 995/1000 veya 1000/1000 saflıktaki gram altının Türk lirası karşılığı alış fiyatından hesap bakiyesi güncellenir. Aradaki fark banka tarafından Merkez Bankasının Türk lirası hesabına aktarılır ve bu işlemlere ilişkin bilgiler Ek-4'de yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına aynı gün elektronik ortamda bildirilir.

(6) **(Değişik: 23/3/2022)** Vade sonunda hesap sahibinin talebi üzerine vade sonu fiyatı kullanılarak hesap yenilemesi yapılabilir. Bu işlemlere ilişkin bilgiler Ek-1'de yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına aynı gün elektronik ortamda bildirilir.

(7) **(Değişik: 23/3/2022)** Hesap sahibi yenilenen hesap kapsamında en fazla vade sonundaki Türk lirası bakiyenin vade sonu fiyatı ile karşılık gelen altın miktarı kadar olmak koşuluyla seçeceği vade üzerinden destekten yararlanmaya devam eder.

(8) **(Değişik: 23/3/2022-2/6/2023)** Vade sonunda hesap sahibinin talep etmesi durumunda vade başındaki altın miktarı vade sonu fiyatı üzerinden hesap sahibine satılır. Bununla birlikte hesap sahibine yapılacak altın satışlarında vade sonu fiyatının kullanılması, bu kapsamdaki altın satışlarının saat 12:00'ye kadar tamamlanması ve bankaların altın satış fiyatı ile vade sonu fiyatı arasında aleyhte oluşan farkın bildirimleri için bankalar tarafından saat 11:00 altın satış fiyatının kullanılması gerekmektedir. Bankalarca vade sonunda yapılan altın satışına ilişkin olarak Merkez Bankasına bildirdikleri altın satış fiyatı ile vade sonu fiyatı arasındaki fark vade sonu fiyatının yüzde 1'ini geçemez.

Diğer hükümler

MADDE 6 – (1) (Değişik: 31/12/2021) Altın transferlerine ilişkin masraflar, aylık olarak toplu bir şekilde banka tarafından Merkez Bankasına bildirilir ve takip eden ayın son iş gününe kadar Merkez Bankasınca Türk lirası olarak ödenir.

(2) Hesap açılırken bankaca vadeden önce çekimin koşulları hakkında hesap sahibi bilgilendirilir.

(3) İlgili hesaplarda faiz, vade ve benzeri sözleşme değişiklikleri yapılamaz.

(4) **(Değişik: 31/12/2021)** Bankalarca bu uygulama talimatı kapsamında açılan hesapların ayın son iş günü itibarıyla Türk lirası cinsinden faizli bakiyeleri ile katılma hesabı bakiyeleri ayın son iş gününde saat 11:00'de Merkez Bankasınca ilan edilen 1000/1000 saflıktaki gram altının Türk lirası karşılığı alış fiyatı üzerinden hesaplanan Türk lirası değerlerini Ek-5'de yer alan bildirim formuna uygun bir şekilde her ayın son iş gününde, saat 15:30'a kadar Merkez Bankasına bildirilir.

(5) **(Değişik: 11/1/2022)** Bu Uygulama Talimatı kapsamında gerçekleştirilecek her türlü işlemin, suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası standartlara uygun gerçekleştirildiğine dair kontrol bankalarca yapılır. Bu

standartların ihlal edildiğinin tespiti durumunda, işlemi yapan banka tarafından durum derhal Merkez Bankasına bildirilir.

(6) (**Değişik: 31/1/2022**) Banka tarafından kaynaklanan hatalar ve bildirim farklılıkları nedeniyle bankaya aktarılan fazla tutarlar için Merkez Bankası politika faizi üzerinden aktarımın yapıldığı süre kadar cezai yaptırım uygulanacak, ayrıca fazla aktarımın bankanın zorunlu karşılık hesabına kaydedilmesi halinde söz konusu tutar zorunlu karşılık tesisine sayılmayacaktır.

(7) (**Değişik: 31/1/2022**) Dönüşümlü mevduat ve katılma hesaplarına konu olacak hesapların bankalar arası transferi sürecinde tevsik edici belgeyi verme yükümlülüğü altının çekildiği bankaya aittir.

(8) (**Değişik: 31/1/2022**) Bankalarca kullanılacak Türk lirası kredilerde dönüşümlü mevduat ve katılma hesapları bakiyeleri teminat olarak gösterilemeyecektir.

(9) (**Değişik: 28/12/2022**) Bu Uygulama Talimatı kapsamındaki dönüşümlü mevduat ve katılma hesapları türev işlemlere konu edilemeyecektir.

Yürürlük

MADDE 7- (1) Bu Uygulama Talimatı 29/12/2021 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8- (1) Bu Uygulama Talimatını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

EK: 5

İletişim Bilgileri : Hazine ve Kurumsal Operasyonlar Genel Müdürlüğü

Telefon : (0216) 773 7123/7351/7013

E-Posta : aki@tcmb.gov.tr

Talimatın Yayımlandığı Tarih
29.12.2021
Talimatta Değişiklik Yapılan Tarih
31.12.2021
11.01.2022
23.03.2022
13.07.2022
28.12.2022
03.04.2023
02.06.2023
21.08.2023
18.09.2023
01.12.2023
31.01.2024
05.02.2024
08.04.2024

